

Generični seznam potencialnih dopolnilnih ukrepov

Generični seznam - Raba vode	
Ime ukrepa	Kratek opis ukrepa
DOPOLNITEV METODOLOGIJE IN IZVAJANJA Q _{es}	Predpis o kriterijih za določitev ter načinu spremljanja in poročanja ekološko sprejemljivega pretoka je bil sprejet v letu 2009. Na podlagi tega predpisa se določa prag, pod katerim ni mogoče izvajati posebne rabe vode. Ekološko sprejemljivi pretok določa tisto količino vode, ki ob dovoljeni rabi ne poslabšuje stanja vode oziroma ne preprečuje njenega izboljšanja ter ohranja zgradbo in delovanje vodnega in obvodnega ekosistema. Določi se ga v vodnem dovoljenju oziroma v koncesijskem aktu. (71. čl. Zakona o vodah). Izvajanje uredbe o Q _{es} je v teh letih prineslo več predlogov sprememb predpisa. Pripraviti je treba argumentirano gradivo za medsektorsko obravnavo predlogov sprememb. Na podlagi argumentiranega in medsektorsko usklajenega predloga sprememb se pripravi predlog sprememb Uredbe o kriterijih za določitev ter načinu spremljanja in poročanja ekološko sprejemljivega pretoka (Uradni list RS, št. 97/09). Predpis sprejme vlada.
OMEJITEV PODELJEVANJA VODNIH PRAVIC NA VTPV, KI NE DOSEGAJO DOBREGA STANJA VODA	Omeji se podelitev vodnih pravic na vseh vodnih telesih, ki ne dosegajo dobrega stanja voda. Potencialne izjeme so na primer: na vodotoku, ki je toga urejen, se stanje lahko celo izboljša s podelitvijo vodne pravice kratkega povratnega odvzema ob pogoju, da se imetniku vodne pravice naložijo omilitveni ukrepi. V tem primeru se po ugotovljenem slabšem stanju voda najprej oceni vpliv bodoče rabe na stanje voda ob upoštevanju omilitvenih ukrepov. Nosilec stroškov ocene vpliva rabe voda na stanje voda je bodoči imetnik vodne pravice
PREGLED IN DOPOLNITEV KRITERIJEV PRI PODELJEVANJU VODNIH PRAVIC	Pri podeljevanju vodnih pravic je potrebno upoštevati omejitve in pogoje rabe vode. Z namenom, da postane podeljevanje vodnih pravic »ponovljiv postopek«, na katerega rezultat bo v najmanjši možni meri vplivalo mnenje uradnika, je potrebno pregledati in dopolniti obstoječe kriterije, ki se uporabljajo v postopkih podeljevanja vodnih pravic na ARSO in ministrstvu pristojnemu za vode. Pri podelitvi vodne pravice je med drugim treba upoštevati stanje voda, hidrološke razmere, obstoječe obremenitve in dodatne zahteve, ki veljajo na zavarovanih in varovanih območjih, ekološko pomembnih območjih in območjih s posebnimi zahtevami; zahteve po varstvu naravne in kulturne dediščine ter pogoje, ki jih poda Zavod za ribištvo Republike Slovenije. Predvideti je potrebno rabo vode z upoštevanjem podnebnih sprememb in predvideti ukrepe za zagotovitev varnosti pred poplavami med izvajanjem vodne pravice.

Ime ukrepa	Kratek opis ukrepa
OCENA REFERENČNIH HIDROLOŠKIH RAZMER	Za dobro upravljanje z vodami je treba poznati tudi referenčne hidrološke razmere ali naravne pretoke v posameznih kontrolnih prerezi. Karakteristični naravni pretoki (referenčne hidrološke razmere) nastopijo v vodotokih, v kolikor le-ti niso obremenjeni z antropogenimi posegi v vode. Podatki o naravnih pretokih so potrebni tudi za določitev vpliva drugih obremenitev na vode ali določitev naravnih pretokov pod jezom, ki je nastal zaradi posebne rabe voda (hidromorfološke obremenitve in onesnaženje in podobno) ter za ocenitev naravnih visokih voda, kot npr. visoke pretoke s povratno dobo 100 let (Q_{100}) (urejanje). Naravne pretoke se lahko določi oz. oceni na podlagi podatkov državnega hidrološkega monitoringa in modeliranja naravnih pretokov s pomočjo ustreznih hidroloških aplikacij. Pričakuje se, da bodo z izvedbo ukrepa določeni srednji mali (${}_sQ_{np}$), srednji (${}_sQ_s$) in v največji možni meri tudi veliki pretoki (${}_vQ_{vk}$) v točkah na koncu vodnih teles. Referenčne hidrološke razmere so robni pogoj za določitev možnih vrst rabe vodnega ali morskega dobra, vključno z določitvijo pogojev ali omejitev rabe in drugih posegov v vodno ali morsko dobro (55. člen Zakona o vodah).
POVEZAVA EVIDENC O RABI VODE	Evidence rabe voda so primarno namenjene izvajanju nadzora nad rabo voda, pomembno za analize rabe vode in hidromorfoloških obremenitev pa je, da sta evidenci vodnih pravic in vodnih povračil povezljivi. Evidenci naj bosta povezljivi po enostavnem ključu, da se povezavo lahko vzpostavi za poljuben nabor podatkov v poljubnem obdobju. S tem bodo izpolnjene osnovne zahteve, vezane na evidence rabe vode za potrebe priprave NUV 2021-2027.
POVEZAVA EVIDENC NA PODROČJU OSKRBE S PITNO VODO	Monitoringi količinskega in kakovostnega stanja voda, namenjenih zagotavljanju oskrbe prebivalstva s pitno vodo, se izvajajo na različnih nivojih in s strani različnih institucij. Vendar te evidence med seboj niso povezljive. ARSO izvaja in zbira podatke monitoringa kemijskega in količinskega stanja vodnih teles podzemnih voda. V okviru vodne knjige vodi podatke o vodnih zajetjih. Ministrstvo, pristojno za vode, vodi evidenco o vodovarstvenih območjih. Upravitelji vodovodnih sistemov vsako leto poročajo ministrstvu, pristojnemu za vode, podatke o vodovodnih sistemih, črpališčih, hidrantih idr., tudi kar se tiče kvalitete vode. Ministrstvo pristojno za zdravje izvaja monitoring kvalitete pitne vode na pipah. Različne evidence podatkov o pitni vodi bi morale biti povezljive na način, da bi omogočale sledljivost podatka o kakovosti vode od vodnega telesa do končnega porabnika.

Ime ukrepa	Kratek opis ukrepa
Monitoring naravnih pojavov, povezanih s posebno rabo vodnega ali morskega dobra	Iz Zakona o vodah izhaja, da se imetnikom vodnih pravic lahko naloži izvajanje naslednjih monitoringov, oziroma morajo le-te že izvajati: - monitoring naravnih pojavov, povezanih s posebno rabo vodnega ali morskega dobra (50. člen Zakona o vodah) in - monitoring vpliva objekta in naprave na vodni režim (50. člen Zakona o vodah) - monitoring odvzetih količin vode z merilno napravo in elektronsko poročanje ministrstvu o odvzetih količinah vode (108. člen Zakona o vodah) Iz Zakona o vodah (50. člen) izhaja, da se lahko z vodnim dovoljenjem ali s koncesijsko pogodbo določi tudi obveznost in način izvajanja monitoringa naravnih pojavov, povezanih s posebno rabo vodnega ali morskega dobra ter način sporočanja podatkov ministrstvu. V vodnih dovoljenjih večinoma to ni določeno. V okviru ukrepa bodo določeni kriteriji in pogoji izvajanja predlaganega monitornga. Pripravljen in sprejet bo predpis, ki bo: - obvezal imetnike vodnih pravic za določene vrste rabe vode k sistematičnemu spremljanju naravnih pojavov, povezanih s posebno rabo vodnega dobra ter monitoringom vpliva na vodni režim.
KLJUČ ZA DELITEV STROŠKOV IN PRISTOJNOSTI UPRAVLJANJA V RAZBREMENILNIKI IN MLINŠČICAH	Ključni podatek za uspešno upravljanje in vzdrževanje razbremenilnikov in mlinščic je popis uporabnikov posameznih vodnih objektov in naprav te vrste. V kolikor se izkaže, da je objekt namenjen izključno posebni rabi voda, se poda predlog, da objekt izgubi status vodne infrastrukture. V okviru ukrepa se pripravi predlog delitve stroškov in upravljanja na razbremenilnikih in mlinščicah.

Ime ukrepa	Kratek opis ukrepa
Generični seznam - Biološke obremenitve	
Utemeljitev ali opustitev uporabe gojitvenih potokov	Ukrep se nanaša na odprta vodna telesa z dotokom in iztokom. Potrebna je strokovno-znanstvena utemeljitev uporabe ribolova ujemi in spusti. Preučiti je potrebno možnosti ukinitve takega ribolova oziroma uvesti strogo nadzorovan in s priporočili podkrepjen ribolov s tehniko ujemi in izpusti. Pri slednjem je potrebno preučiti vključitev predpisov o rokovanju z ribami pri tem načinu ribolova v zakonodajo (Zakon o sladkovodnem ribištvu in podzakonski akti).
Utemeljitev ali opustitev uporabe gojitvenih potokov	Ukrep se nanaša na odprta vodna telesa z dotokom in iztokom. Potrebna je strokovno-znanstvena utemeljitev uporabe gojitvenih potokov oziroma gojitvenih revirjev za sonaravno gojitev rib. Preučiti in po potrebi ukiniti je potrebno vzrejo ribjih vrst v gojitvenih potokih razen takrat, ko je vzreja vitalnega pomena za ogroženo ribjo vrsto.
Preprečitev širjenja tujerodnih vrst	Neposredni ukrepi za preprečitev naselitve ITV ob nenamernem vnosu so predvideni samo v okviru zdravstvenega varstva rastlin, kjer se zahteva pregled ob vnosu, ustrezno tretiranje embalaže in drugi preventivni ukrepi. Za ostale organizme takih ukrepov ni. Popolna preprečitev namernega ali nenamernega vnosa tujerodnih vrst vodnih organizmov, posebej rib v ribolovne vode, razen v komercialne ribnike, je obvezna. Gojenje tujerodnih vrst rib je po zakonodaji dovoljeno, treba pa je pridobiti dovoljenje. Po 2. členu »Pravilnika o prosto živečih živalskih vrstah, za katere ni treba pridobiti dovoljenja za gojitev (Ur. l. RS., št 62/07)«, gojitvenega dovoljenja ni treba pridobiti za gojenje šarenke (<i>Oncorhynchus mykiss</i>), potočne zlatovčice (<i>Salvelinus fontinalis</i>), gojenega krapa (<i>Cyprinus carpio</i>), belega amurja (<i>Ctenopharyngodon idella</i>) in srebrnega tolstolobika (<i>Hypophthalmichthys molitrix</i>). Za te vrste pa tako kot za vse ostale tujerodne vrste po slovenski zakonodaji velja prepoved naselitve. Tudi rekreativna plovba s plovili, ki se prenašajo iz enega vodnega okolja v drugega, lahko predstavlja pomemben vektor prenosa tujerodnih vrst (npr. zebraste školjke).
Dopolnitev zakonodaje s področja tujerodnih vrst	Poleg osnovne pravne definicije tujerodne vrste v zakonodaji (Zakon o ohranjanju narave (Ur.l. RS, št. 96/2004)) in splošne prepovedi naseljevanja tujerodnih vrst, je opravljanje nalog v zvezi s tujerodnimi vrstami v zakonodaji (ZON) nedorečeno. Nekateri ključni podzakonski akti v zvezi s tujerodnimi vrstami še vedno niso sprejeti. Natančno mora biti opredeljeno, da dopuščanje vlaganja tujerodnih vrst rib in ostalih tujerodnih organizmov v odprta vodna telesa z dotokom in iztokom ne sme biti dovoljeno in mora biti strogo nadzorovano.

Ime ukrepa	Kratek opis ukrepa
Generični seznam - Obremenitve - kmetijstvo	
Večletna praha, ozelenjevanje brez leguminoz, brez oranja v jesenskem času	Travni posevek brez leguminoz, ki je odporen na zimo, ali ohranitev površine s travno mešanico brez leguminoz, ki je odporna na zimo, vsaj 4,5 let
Posevek po vrtninah, sledijo jari posevki, ki niso zelenjava	Sejanje naknadnega posevka brez leguminoz do 5. 9. Po zelenjavi ni potrebno dodatno gnojenje. Oranje ne prej kot 15. 2. prihodnjega leta in ne prej kot tri tedne pred sejanjem naknadnega posevka
Dvoletna praha, ozelenjevanje brez leguminoz, brez oranja v jesenskem času	Travni posevek brez leguminoz, ki je odporen na zimo, ali ohranitev površine s travno mešanico brez leguminoz, ki je odporna na zimo, trajanje 2,5 let
Posevek po ogrščici, sledijo jari posevki	Ozimni posevek (ozimna žita) po ogrščici do 5. 9. Po ogrščici na splošno ni potrebno dodatno gnojenje. Obdelava ne prej kot 15.2.
Odstranitev drenažnih sistemov	Odstranitev zaradi ponovnega namakanja poplavnih ravnin, močvirnih površin in barij
Posevek, ki je odporen na zimo, pozno oranje	Prezimni posevek najkasneje do 1.9. Oranje ne prej kot 15.3. naslednje leto oz. pred koruzo od 1. 4. prihodnjega leta. Minimalno gnojenje posevka
Posevek po krompirju, sledijo jari posevki	Sejanje naknadnega posevka brez leguminoz do 15. 9. Posevka se ne gnoji. Oranje ne prej kot 15. 2. prihodnjega leta in ne prej kot tri tedne pred sejanjem naknadnega posevka
Zgodnji pridelek koruze z vmesnim prezimnim posevkom, sledijo jari posevki	Spravilo koruze najkasneje do 28. 8.; uporaba sort, ki zgodaj zorijo. Naknadni posevek do 5.9. Oranje ne prej kot 15. 2. prihodnjega leta in ne prej kot tri tedne pred sejanjem naknadnega posevka
Zimska ogrščica kot vmesni posevek pred ozimnim žitom	Setev najkasneje 15.8. Ne gnoji se zimske ogrščice in za njo posejanega ozimnega žita v jeseni. Preoravanje zimske ogrščice, drobljenje, mulčenje od 10. oktobra dalje
Ni nanašanja živinskih gnojil po spvilu pridelka	Brez trosenja gnojnice, gnojevke, perutninskih iztrebkov, fermentiranih substratov po pravilu glavnega posevka v celotnem obratu (razen k vmesnem posevku in ogrščici do 15.9., na zelenih površinah do 31.09.) Samo za obrate z uporabo več kot 100 kg N/ha iz omenjenih lastnih živinskih gnojil obrata na hektar kmetijske površine
Uporaba podtalnici prijaznih tehnik trosenja gnojevke in fermentiranih substratov (proizv. biogoriva)	Trosenje gnojevke in fermentiranih substratov s tehniko trosilne cevi, trosilnega čevlja ali s tehniko trosenja čim bolj natančno v vrste rastočega žita in ogrščice ter v zelene površine in travo. Ni trosenja z širokim nastavkom

Ime ukrepa	Kratek opis ukrepa
Ekstenzivna raba pašnikov	Ograda od površinskih voda , obtežba - GVŽ/ha, gostota zasedbe GVŽ/dan/ha, trajanje zasedbe-število dni v isti ogradi
Vmesna setev	Posevek trave brez leguminoz v obstoječi vrhnji posevek. Vmesna setev v koruzi in zrnatih leguminozah.Najzgodnejši termin za oranje: 15. 2. prihodnjega leta in ne prej kot tri tedne pred sejanjem naknadnega posevka
Uporaba izboljšanih in podtalnici prijaznih tehnik trosenja gnoja	Uporaba tehnike natančnega trosenja (trosilna naprava z loputami za široko trosenje)
Prepoved obdelave tal v jeseni	Po pravilu pridelkov ni dovoljena obdelava do 1.2. naslednjega leta. Ukrep namenjen površinam, ki čez zimo ne bodo ozelenjene (strnišča po oljni ogrščici, koruzi).
Podaljšanje prepovedi razvoza tekočih organskih gnojil	Prepoved razvoza gnojnice in gnojevke od 31.10. do 15.2. na neporaščenih njivskih površinah. Prepoved razvoza gnojnice in gnojevke od 1.12. do 15.1. na zemljiščih z zeleno odejo.
Celoletni rastlinski pokrov (zatravitev njivskih površin)	Dobro razviti posevki travno deteljnih mešanic že v jesenskem času vežejo prosti dušik in zmanjšajo izpiranje dušika. V naslednjem letu se zmanjša zgodaj spomladanska in pozno jesenska mineralizacija tal. Z odvozom zelene mase se poveča odvzem dušika ter zmanjša skupni dušik v tleh.
Direktna setev	Direktna setev v rastlinske ali zmulčene ostanke (po 15.2.). Ukrep samo v kombinaciji z ZEL ukrepom.
Travinje namesto njiv	potreben podrobnejši prevod ukrepa
zelena praha	potreben podrobnejši prevod ukrepa
krajinski elementi	potreben podrobnejši prevod ukrepa
Ozelenitev	potreben podrobnejši prevod ukrepa
mulčenje	potreben podrobnejši prevod ukrepa
Izdelava teras	potreben podrobnejši prevod ukrepa
Obdelava/priprava tal	potreben podrobnejši prevod ukrepa
kolobar	potreben podrobnejši prevod ukrepa
Omejitev gnojenja	potreben podrobnejši prevod ukrepa

Ime ukrepa	Kratek opis ukrepa
Gnojenje glede na vsebnost hranil v tleh	potreben podrobnejši prevod ukrepa
Posebne oblike gnojil in metode gnojenja	potreben podrobnejši prevod ukrepa
Odvzem regulatorjev rasti	potreben podrobnejši prevod ukrepa
Izdelava bilance hranil z ozaveščanjem in svetovanjem	potreben podrobnejši prevod ukrepa
Usposabljanje, izobraževanje in ozaveščanje	potreben podrobnejši prevod ukrepa
Zahteve glede naprav za gnojenje	potreben podrobnejši prevod ukrepa
Omejitev števila glav živine	potreben podrobnejši prevod ukrepa
Hranjenje živine	potreben podrobnejši prevod ukrepa
Skladiščenje gnoja/kapacitete skladiščenja	potreben podrobnejši prevod ukrepa
Ekstenzivna kmetijska raba v 40 m pasu vodotoka	Ukrep predvideva, da se na 40 m pasu vodotoka I. reda vzpostavi ekstenzivna kmetijska raba, kjer se ohranja oz. vzpostavlja travinje. S tem se zagotovi celoletno pokrovnost tal in zmanjša možnost erodiranja tal ter posledično odlaganja sedimentov v strugo vodotoka. Stalna ozelenjenost zmanjša tudi izpiranje hranil in s tem se posledično zmanjša onesnaževanje s hranili.
Preprečevanje erozije tal s pravilnim obdelovanjem tal	Ukrep predvideva, da se ohrani ali vzpostavi režim obdelovanja kmetijskih površin, ki bo preprečeval erodiranje tal in odnašanje drobnih sedimentov v vodotok.
Vzpostavljanje naravnih čistilnih gred	Ukrep predvideva, da se vzpostavi naravne čistilne grede na odvodnih jarkih. S tem se zmanjša vnos sedimentov in hranil v glavni vodotok.
Ukrep za preprečitev točkovnega onesnaženja s FFS med skladiščenjem	Grosisti in kmetijska gospodarstva. Lokacija skladišča, da ni tveganja za poplave. Opremljeno z lovilnimi posodami. Akcijski načrt ob razlitjih in poškodbah embalaže.
Ukrep za preprečitev točkovnega onesnaženja s FFS pred škropljenjem	Zahteve za polnjenje in mešanje škropilne brozge (uporaba biopurifikacijskega sistema, polnjenje na polju)
Ukrep za preprečitev točkovnega onesnaženja s FFS med škropljenjem	Ne škropite po zmrznjenih ali poplavljenih tleh. Ne škropite po trdih površinah - kot so cementna tla ali utrjena tla, ki se nahajajo v bližini površinskih ali skritih odvodnih sistemov.

Ime ukrepa	Kratek opis ukrepa
Ukrep za preprečitev točkovnega onesnaženja s FFS po škropljenju	Zahteve za čiščenje naprav za nanašanje fitofarmacevtskih sredstev, da ne prihaja do onesnaževanja voda
Ukrep za preprečitev točkovnega onesnaženja s FFS pri ravnanju z ostanki	Zbiranje ostankov sredstev iz čiščenja opreme, vzdrževanja opreme in ostankov neporabljenih sredstev.
Ukrep za zmanjšanje onesnaženja s FFS preko površinskega odtekanja in erozije na kmetijskih površinah	Definirati pas brez obdelave ob vodah Upočasniti tok vode Uporaba vode Povečati infiltracijo vode
Ukrep za zmanjšanje onesnaženja s FFS preko površinskega odtekanja in erozije zunaj kmetijskih površin	Povečati infiltracijo vode in zaustavitev talnih delcev (vegetacijski pasovi, trava, tava-grmičevje , drevesno grmičevje). Kolobarjenje z različnimi rastlinami ki se jih uporablja kot pufrska cona. Optimizacija velikosti njiv. Izgradnja teras.
Ukrep za zmanjšanje onesnaženja s FFS preko površinskega odtekanja in erozije na prispevnih površinah vodnih teles	Izgradnja retenzijskih-zadrževalnih struktur (vzpostavitev mokrišč naravnih-imetnih, z vegetacijo porasli jarki da zadržijo/zbirajo runoff - Usklajena vloga zadrževanja/urejanja in čiščenja da ne bo poplav zaradi prevelike zarasti)

Ime ukrepa	Kratek opis ukrepa
Generični seznam - Ekološko stanje	
Analiza povezav med parametri obremenitev in stanja površinskih voda na regionalni ravni	Izhodiščne razmere površinskih voda se razlikujejo tako na regionalni ravni (ekoregije: Alpe, Panonska nižina, Dinaridi, Padska nižina) kot tudi po drugih dejavnikih, kot je npr. velikost prispevne površine. Izhodiščne razmere določajo stanje površinskih voda, zato se tudi vplivi različnih obremenitev na stanje površinskih voda razlikujejo med regijami. Za namene učinkovitejšega upravljanja z vodnimi telesi je treba narediti analizo povezav med parametri obremenitev ter parametri stanja površinskih voda, upoštevajoč regionalne značilnosti ter določiti mejne vrednosti in pomembne obremenitve.
Analiza povezav med spremembo hidrološkega režima in stanjem površinskih voda	Hidrološki režim površinskih voda je zaradi različnih dejavnikov človekovega delovanja (obremenitev) spremenjen, kar pogojuje spremembo vodnega in obvodnega okolja ter združb vodnih organizmov oz. stanje površinskih voda. Za potrebe upravljanja voda pa je treba: - določiti obremenitve, ki vplivajo na spremembo hidrološkega režima - povezati spremembo hidrološkega režima z odzivom združb vodnih organizmov oz. parametrov stanja površinskih voda ter - določiti mejne vrednosti za obremenitve.
Analiza povezanosti hkrati delujočih parametrov obremenitev in stanja površinskih voda	Na vodne ekosisteme velikokrat deluje več različnih obremenitev hkrati, z razvojem v prihodnosti pa je smiselno pričakovati še večje število različnih kombinacij obremenitev. Za potrebe doseganja okoljskih ciljev skladno z Vodno direktivo je potrebno poznavanje vplivov hkratnih obremenitev na stanje površinskih voda ter sočasna določitev ključnih obremenitev, ki povzročajo spremembe stanja površinskih voda. V okviru naloge je predvidena analiza povezav med kombinacijami posameznih parametrov obremenitev in stanjem površinskih voda ter določitev pomembnih kombinacij obremenitev, ki jih je treba prioriteto obravnavati v upravljanju z vodnimi telesi.

Ime ukrepa	Kratek opis ukrepa
Zapolnitev vrzeli v razvoju metodologij	spremenjenost/splošna degradiranost za kraške in presihajoče tipe vodotokov Razvoj metod vrednotenja ekološkega stanja na podlagi bentoških nevretenčarjev po modulu trofičnost za izbrane tipe vodotokov Razvoj metod vrednotenja ekološkega stanja na podlagi rib za tipe vodotokov v hidroekoregijah Dinaridi in Padska nižina Razvoj metod vrednotenja ekološkega stanja jezer na podlagi rib Razvoj metod vrednotenja ekološkega stanja obalnega morja na podlagi bentoških nevretenčarjev po modulu hidromorfološka spremenjenost/splošna degradiranost Določitev mejnih vrednosti med razredi ekološkega stanja na podlagi izbranih parametrov zakisanosti za vse tipe vodotokov. Določitev mejnih vrednosti med razredi ekološkega stanja na podlagi izbranih parametrov toplotnih razmer za vse tipe vodotokov. Določitev mejnih vrednosti med razredi ekološkega stanja na podlagi izbranih parametrov slanosti za vse tipe vodotokov. Določitev mejnih vrednosti med razredi ekološkega stanja na podlagi izbranih parametrov kisikovih razmer za vse tipe vodotokov. Določitev mejnih vrednosti med razredi ekološkega stanja na podlagi izbranih parametrov stanja hranil za vse tipe vodotokov. Določitev mejnih vrednosti med razredi ekološkega stanja na podlagi izbranih parametrov morfoloških razmer za presihajoče tipe vodotokov in vodotoke pod vplivom iztoka iz jezera Določitev mejnih vrednosti med razredi ekološkega stanja na podlagi izbranih parametrov hidrološkega režima za vse tipe vodotokov Določitev mejnih vrednosti med razredi ekološkega stanja na podlagi izbranih parametrov hidrološkega režima za vse tipe vodotokov Določitev mejnih vrednosti med razredi ekološkega stanja na podlagi izbranih parametrov kontinuitete toka za vse tipe vodotokov Določitev mejnih vrednosti med razredi ekološkega stanja na podlagi izbranih parametrov toplotnih razmer za vse tipe jezer. Določitev mejnih vrednosti med razredi ekološkega stanja na podlagi izbranih parametrov slanosti za vse tipe jezer. Določitev mejnih vrednosti med razredi ekološkega stanja na podlagi izbranih parametrov hidrološkega režima za vse

Ime ukrepa	Kratek opis ukrepa
Generični seznam - MPVT	
Razvoj metod za utemeljevanje MPVT-jev	Pripravi se strokovne podlage z objektivnimi merili za presojo "pomembnih škodljivih vplivov na rabo vode" in za presojo "boljše okoljske možnosti" v okviru postopka določanja MPVT (močno preoblikovanih vodnih teles). Oblikuje se obrazec za opis vodnih teles, kot je bilo storjeno v drugih državah članicah.
Generični seznam - Hidromorfološke obremenitve	
Odstranitev prečnega objekta	Ukrep zagotavlja popolno prehodnost in je smislen pri prečnih objektih, ki ne opravljajo več svoje funkcije. Običajno je to pri opuščeni odvzemih vode ali tam, kjer je bilo odstranjeno vzdolžno zavarovanje struge gorvodno in prečni objekt ni več potreben za stabilizacijo struge in vzdolžnega zavarovanja.
Hrapava drča	Ukrep zagotavlja delno prehodnost in je smislen tam kje je na voljo dovolj prostora. Ukrep ima enako funkcijo kot prečni objekti in sicer stabilizacija dna struge, disipacija energije in zadrževanje vode na gorvodnem delu. Ukrep ne zagotavlja naravnega premeščanja plavin in organskega materiala. Smiselna za zagotavljanje prehoda ribjega življa je gradnja do naklona 1:15.
Ribja steza	Ukrep zagotavlja prehodnost za ribji živelj na prečnih objektih. Uporaba je smiselna na lokacijah, kjer ni dovolj prostora, da bi lahko zagotovili kakšno drugo obliko prehodnosti.
Ribja lestev	Ukrep zagotavlja prehodnost za ribji živelj. Uporaba je smiselna na lokacijah, kjer ni dovolj prostora. Ribjo lestev sestavljajo bazenčki, ki si sledijo tako, da je vsak gorvodni višje. Ribe pri prehajanju iz bazena v bazen gorvodno hkrati napredujejo tudi v višino.
Obhodni kanal	Ukrep zagotavlja prehodnost za ribji živelj in delno tudi prehodnost za premeščanje proda ter organskega materiala. Ukrep potrebuje veliko prostora. Gorvodno od prečnega objekta se zgradi kanal, ki se ga v primarno strugo poveže dolvodno od prečnega objekta.
Obnova sotočij oz. vzpostavitev vzdolžne povezanosti pritokov z glavnim tokom	Ukrep zagotavlja prehodnost, ki je na pritokih pomembna za ribji živelj, saj je kar nekaj vrst odvisnih od razvoja v pritokih večjih vodotokov.
Rekonstrukcija nefunkcionalnega prehoda za vodne organizme	Ukrep predvideva, da se objekti, ki so že zgrajeni za zagotavljanje prehodnosti in ne opravljajo svoje funkcije rekonstruirajo in omogočijo prehodnost za ribji živelj.
Vzpostavitev transporta sedimentov preko prečnih objektov	Ukrep predvideva, da se poleg zagotavljanja prehodnosti za riblji živelj vzpostavi tudi transport sedimentov preko prečnih objektov. Transport sedimentov je pomemben, ker se s sedimenti lahko vzpostavijo ustrezni bivanjski pogoji od možnosti prehranjevanja do razmnoževanja za vodne organizme.

Ime ukrepa	Kratek opis ukrepa
Strategija upravljanja s sedimenti	Ukrep predvideva, da se izdela strategija upravljanja s sedimenti, ki je trenutno v nekih primerih del pravilnikov o obratovanju vodne infrastrukture (zapornični objekti, hidroenergetske pregrade, ...). V ostalih primerih ni nobenega načrta kako kontinuirano upravljati s sedimenti ampak je to odvisno od posameznikov in njihove odločitve.
Ekstenzivna kmetijska raba v 40/15/5 m varovalnem pasu vodotoka	Ukrep predvideva, da se v varovalnem pasu vodotoka vzpostavi ekstenzivna kmetijska raba, kjer se ohranja oz. vzpostavlja travinje. S tem se zagotovi celoletno pokrovnost tal in zmanjša možnost erodiranja tal ter posledično odlaganja sedimentov v strugo vodotoka. Stalna ozelenjenost zmanjša izpiranje hranil in s tem se posledično zmanjša onesnaževanje s hranili.
Ohranjanje oz. vzpostavljanje mejic, živic in posameznih dreves na obrežnem pasu	Ukrep predvideva, da se ohranja oz. vzpostavlja mejice, živice in posamezna drevesa na obrežnem pasu. Pričakuje se da bo v 1. steber za naslednje obdobje vključeno zagotavljanje min. 7% obdelovalne površine, kot tako imenovane zelene komponente za kmetijska gospodarstva z več kot 10 ha kmetijskih površin. Med površine s takim ekološkim pomenom spadajo tudi obvodni pasovi.
Preprečevanje erozije tal s pravilnim obdelovanjem tal	Ukrep predvideva, da se ohrani ali vzpostavi režim obdelovanja kmetijskih površin, ki bo preprečeval erodiranje tal in odnašanje drobnih sedimentov v vodotok. Med to spadajo vsaj minimalna talna oddeja med rastno dobo, ohranjanje teras in minimalno upravljanje zemljišč med 15. novembrom in 15. februarjem ter v tem obdobju upoštevati vsaj enega od ukrepov: oranje po plastnicah ali ohranjanje strnišč ali poskrbeti za ozelenitev.
Vzpostavljanje naravnih čistilnih gred na odvodnih jarkih	Ukrep predvideva, da se vzpostavi naravne čistilne grede na odvodnih jarkih. S tem se zmanjša vnos sedimentov in hranil v glavni vodotok.
Odkup zemljišč oz. pridobitev služnosti neposredno ob vodotoku	Ukrep predvideva, da se odkupi zemljišča oz. služnosti in se zagotovi vodotoku prosto pot. Smiselno je odkupiti zemljišče v širini varovalnega pasu ob vodotoku. Ukrep je smiselni kot predhodni ukrep za veliko večino ostalih ukrepov izhajajoč iz dikcije "Zagotovimo vodi prostor".
obnova VT	Ukrep predvideva, da se obnovi VT, kjer so bile struge VT močno spremenjene in posledično ne dosegajo dobrega stanja voda. Obnovo se lahko izdela s celovitim gradbenim posegom, z menjavo togih ureditev za bolj mehke, z odstranitvijo ureditev in prepuščanje VT naravnemu razvoju.
Ponovna vzpostavitev obstoječih opuščenih starih strug, meandrov, rokavov in mrtvic	Ukrep spada v skupino ukrepov, ki naslavlja obnovo vodotokov. Gre za ukrep, kjer se na starih opuščenih ali zaradi kakšnih drugih razlogov nefunkcionalnih strukturah ponovno vzpostavi funkcionalnost.
Odstraniti zavarovanja brežin in dna struge, strugo prepustiti naravnemu razvoju ter hkrati zagotoviti prostor za vodo	Ukrep spada v skupino ukrepov, ki naslavlja obnovo vodotokov. Gre za ukrep, kjer se odstrani obstoječa zavarovanja brežin in dna struge ter strugo prepusti naravnemu razvoju. Ukrep je kombiniran z ukrepom, ki predhodno zagotovi prostor vodi - odkup zemljišč oz. služnost.
Podaljšati vzdolžno dolžino struge - zmanjšati padec	Ukrep spada v skupino ukrepov, ki naslavlja obnovo vodotokov. Ukrep predvideva, da se obnovi VT, ki so bila v preteklosti regulirana in je bila njihova dolžina skrajšana kar je posledično povečalo padec nivelete in vpliva na hitro odtekanje vode. Ukrep je namenjen VT, ki poleti presušijo. Ukrep je smislen v kombinaciji ukrepa odkupa zemljišč.

Ime ukrepa	Kratek opis ukrepa
Odstranitev zavarovanja brežin in dna struge	Ukrep spada v skupino ukrepov, ki naslavlja obnovo vodotokov. Gre za ukrep, kjer se odstrani obstoječa zavarovanja brežin in dna struge ter strugo prepusti naravnemu razvoju. Ukrep je smislen v povezavi z ukrepom, ki predhodno zagotovi prostor vodi - odkup zemljišč oz. služnost.
Odstranitev protipoplavnih nasipov in protipoplavnih ureditev	Ukrep spada v skupino ukrepov, ki naslavlja obnovo vodotokov. Gre za ukrep, kjer se odstrani obstoječa zavarovanja brežin in dna struge ter strugo prepusti naravnemu razvoju.
Razcevitve oz. razkitje vodotokov	Ukrep spada v skupino ukrepov, ki naslavlja obnovo vodotokov. Z ukrepom obstoječe sterilne zacevitve in prekritja vodotokov ponovno odpremo in s tem omogočimo naraven razvoj.
Zamenjava togih ureditev za bolj mehke - sonaravne	Ukrep spada v skupino ukrepov, ki naslavlja obnovo vodotokov. Z ukrepom obstoječe toge ureditve zamenjamo z mehkejšimi, ki so stanju voda bolj prijazne in hkrati zagotavljajo ustrezno varnost kot toge ureditve.
Ustvarjanje razgibane struge vodotoka	Ukrep spada v skupino ukrepov, ki naslavlja obnovo vodotokov. Z ukrepom toge regulirane struge spremenimo v bolj razgibane. krep je smislen v povezavi z ukrepom, ki predhodno zagotovi prostor vodi - odkup zemljišč oz. služnost.
Ustvarjati lokalne globine	Ukrep predvideva, da se toge monotone dele VT spremeni v bolj razgibane, kjer se izmenjujejo odseki z brzicami, tolmoni, globjimi in nižjimi deli VT.
Posamezne samice in odmrli drevesna debla v strugi	S sidranjem odmrlih dreves se vpliva na morfologijo struge (tolmoni, prodišča, meandri) in hidravlične lastnosti ter s tem na kopičenje anorganskih in organskih delcev. Sidranje odmrlih dreves ima ključno vlogo pri nastajanju kakovostnih obrežnih habitatov v rekah. Pozitiven je vpliv na produkcijo nevretenčarjev in rib. Ukrep je potrebno izvesti na način, da dreves visoka voda ne odplavi.
Vzpostavljanje grmovne in drevesne vegetacije na brežini	Ukrep predvideva vzpostavljanje grmovne in drevesne vegetacije na brežini. Vegetacija na brežini senči vodotok in posledično zmanjšuje temperaturo vode. Poleg tega nudi življenjski prostor kar nekaj pticam in živalim.
Vzpostaviti ustrezno upravljanje z nivojem vode	Z ukrepom se uravnava nihanje vodnih količin dolvodno od pregrade. Za pregrado se vseskozi zagotavlja predpisan ekološko sprejemljiv pretok (Qes). Režim spuščanja vode iz akumulacije je takšen, da pretoki nihajo, vendar nikoli pod mejo Qes. Od količine izpuščene vode sta odvisna hitrost vode in hitrost dviga gladine vode. V kolikor pride do prevelike hitrosti dviga spodnje vode v kratkem časovnem intervalu, se pojavi povečano izpiranje materiala ter posledično poglobljanja vodotoka in odplakovanje vodnih organizmov. Z ukrepom se kontrolirano regulirajo hitrosti dviga spodnje vode, da ne pride do negativnih vplivov na morfologijo struge in vodne organizme. Ukrep se izvaja na zadnjih pregradah v verigi hidroelektrarn ali na zadrževalnikih. Podrobna izvedba ukrepa je opredeljena z ukrepom DUDDS24 (opredelitev načina izvedbe ukrepov na MPVT).
Izdelava podrobnega hidravličnega modela VT	Ukrep predvideva, da se izdelava hidravlični model za celotna VT. S takim modelom, bi si lahko pomagali pri analiziranju učinkov in projiciranju predlaganih ukrepov.

Ime ukrepa	Kratek opis ukrepa
Izgradnja za ribe prehodnih pragov oz. reber za povečanje zračenja nizke in srednje vode	Ukrep predvideva, da se v veliki večini monoton tek vode razbije s serijami prehodnih pragov, ki bodo vplivali na povečanje zračenja nizke in srednje vode in s tem se bodo posledično izboljšale razmere za vodne organizme. Posledica tega ukrepa bo, da bo vodotok sčasoma začel meandrirati zato naj se ta ukrep izvaja v kombinaciji ukrepa odkupa zemljišč.
Poplavljenje poplavnih ravnic	Ukrep predvideva vzpostavitev popraviljanja poplavnih ravnic in s tem zagotavljanja obstoja habitatov, ki so vezani na občasna poplavljanja.
Vzpostavljanje retencijskih površin	Ukrep predvideva vzpostavitev retencijskih površin kjer se voda lahko ob ekstremnih dogodkih zadrži in s tem vpliva na povečanje poplavne varnosti. Hkrati s tem ukrepom se zagotavlja tudi obstoj habitatov, ki so vezani na občasna poplavljanja.
Obnova habitatov, drstišč in rastišč	Ukrep predvideva obnovo habitatov drstišč in rastišč, ki so ključni življenjski ali razvojni prostor za nekatere živalske in rastlinske vrste.
Zadrževalniki in ponikalnice meteornih voda	Ukrep predvideva vzpostavitev individualnih zadrževalnikov meteornih voda, ki vplivajo na počasnejše odtekanje meteorne vode v vodotoke in s tem na zmanjševanje ekstremnih "špic", ki se zgodijo ob ekstremnih vremenskih dogodkih. U ukrepom se poveča zadrževalni čas vode v zlivnem območju vodotokov.
Določitev pogojev in ukrepov za zadrževanje visokih voda v prispevnem območju	Ukrep predvideva določitev pogojev za zadrževanje visokih voda v prispevnem območju. Zadrževanje visokih voda v prispevnem območju je smiselno tam kjer vodotoki v poletnem času presušijo.
Dovoliti prodonostnost	Ukrep predvideva, da se na VT, kjer je to smiselno dovoli prodonostnost. Prodonostnost je smiselna na tistih VT, kjer živijo organizmi, ki za svoj razvoj potrebujejo podvodna ali nadvodna prodišča. To so nekatere vrste ptic in rib.
Priprava strategije za obnovo vodotokov	Ukrep predvideva pripravo strategije, ki navaja prioritete vodotoke za obnovo. Namen strategije je predvsem določiti tiste vodotoke, kjer bi obnove prinesle največje koristi (npr. izboljšanje hidromorfološkega stanja vodotoka, izboljšanje poplavne vrednosti in večja kakovost bivalnega okolja). Prav tako bi strategija služila kot izhodišče za pripravo projektnih predlogov (predvsem vezano na EU sredstva).
Izdelava hidromorfološke kategorizacije rek	Ukrep predvideva pripravo hidromorfološke kategorizacije vodotokov, v okviru katere bi bili vodotoki kategorizirani glede na stopnjo hidromorfološke spremenjenosti. Kategorizacija bi bila pomemben podatek pri določanju projektnih pogojev v postopku pridobitve vodnega soglasja, upravljanju območij s posebnimi zahtevami, določitvi hidromorfološkega stanja vodotokov v povezavi z ekološkim stanjem, določitvi podrobnejših ukrepov za izboljšanje hidromorfološkega stanja, prepoznavanju sinergij med poplavno in vodno direktivo (sovpadanje potrebe po izboljšanju hidromorfološkega stanja in zagotavljanju poplavne varnosti), načrtovanju prostorskih ureditev (npr. pripravi občinskih prostorskih načrtov), idr.